

La gestió de govern ha acabat duent Iniciativa per Catalunya Verds cap a uns escenaris de confrontació amb sectors socials amb els quals sempre havia tingut complicitats. Primer van ser alguns episodis relacionats amb la gestió policial i els moviments alternatius. Ara, la crisi de l'Ebre encén una flama que fumeja en el flanc principal de la formació, el discurs de la sostenibilitat.

Ser govern de debò

Les darreres pluges han atenuat l'emergència, però no prou encara per a deixar enrere l'episodi d'extrema sequera que les conques hídriques catalanes pateixen enguany. I encara menys han servit per a apagar els ànims encesos de les Terres de l'Ebre, de nou en plena mobilització en defensa de l'aigua del riu que els dona nom i que, per a ells, "és vida".

El decret del govern espanyol que estableix l'allargament de l'anomenat "minitransvasament" de l'Ebre cap a Tarragona, fins a Barcelona, per afrontar la situació de sequera, ha tornat a aixecar totes les alarmes a les comarques que ja es van aixecar, ara fa més de cinc anys, contra el Plan Hidrológico Nacional, proposat pel PP.

La polseguera de la crisi també ha afectat l'executiu, tres formacions que havien signat compromisos públics de no donar suport a transvasaments ni a interconnexió de xarxes. I especialment complicat ha resultat per a les dues forces minoritàries del govern, ERC i ICV, que s'han trobat donant suport a un govern que ha de fer una obra sembla que contrària als seus principis ideològics.

Però si algú està patint en carn pròpia les contradiccions que ha generat aquesta situació és Iniciativa. Els ecosocialistes gestionen la Conselleria de Medi Ambient i Habitatge, amb el conseller Francesc Baltasar.

Els seriosos del Dragon Khan. Si l'anterior legislatura va resultar plaent

per als ecosocialistes, ara, aquesta segona edició de l'acord amb PSC i ERC, està desgastant la formació. En el govern Maragall, Iniciativa va poder presentar-se com a partit endreçat i seriós, especialment en contraposició a les tensions polítiques entre PSC i ERC. Des d'una Conselleria de Relacions Institucionals, amb poc pes de gestió, Joan Saura va poder evitar el desgast que els seus dos aliats, Pasqual Maragall i Josep-Lluís Carod-Rovira, van patir. I des de la Conselleria de Medi Ambient i Habitatge els ecosocialistes van poder mantenir, sense gaires ensurts, un perfil propi. Iniciativa evitava, doncs, ser emportada per aquell ritme trepidant que va tenir el govern de Pasqual Maragall. Un ritme que fou descrit per l'exconseller de Governació, l'independentista Joan Carretero, amb la comparació amb l'atracció de la muntanya russa de Port Aventura, el Dragon Khan.

Dins d'aquell Dragon Khan, pocs episodis van posar en el punt de mira Iniciativa. Un dels pocs episodis que va viure ICV en carn pròpia fou el que provocà les crítiques contra el conseller de Medi Ambient, Salvador Milà, quan va dur membres de la seva família en un vol en helicòpter del departament.

Aquella anècdota es va afegir a la corrua d'episodis que van acompanyar el turbulent caminar del primer tripartit. Però aquell episodi tampoc no fou pas el motiu del relleu del primer conseller ecosocialista al capdavant

del Departament de Medi Ambient. Més aviat, la necessitat del president Maragall de mantenir les quotes entre els socis del tripartit –i una vida potser massa al marge de la direcció de la seva formació– van facilitar la sortida de Milà de l'executiu. Fou substituït ja per qui en el segon govern tripartit gestiona la cartera de Medi Ambient i Habitatge.

Un èxit indigest. Així, doncs, Iniciativa va aconseguir en el primer tripartit no ser arrossegada per la tensió que en el debat estatutari va engolir Esquerra, finalment expulsada del govern, i el PSC, que va acabar amortitzant la figura del mateix president de la Generalitat, Pasqual Maragall. Els resultats de les eleccions autonòmiques del 2006 van recompensar aquell saber navegar per les aigües remogudes del primer tripartit i del debat estatutari amb el premi a l'única força catalana que no va perdre vots respecte del 2003. ICV-EUiA no només no va perdre representació, sinó que va obtenir 40.000 vots més, que li van comportar passar dels nou als dotze diputats.

Aquell èxit i el desgast de PSC i ERC (amb cinc i dos diputats menys, respectivament) van donar arguments als ecosocialistes a l'hora de reivindicar un increment del seu pes i de gestió en el que seria el segon tripartit. Així, el líder de la formació, Joan Saura, afegia a la seva cartera la d'Interior, abans gestionada per la socialista Montserrat Tura –actual consellera de Justícia–. Hi ha qui va interpretar aquella cessió de poder dels socialistes com un regal enverinat, ja que des de llavors els ecosocialistes passaven a gestionar una àrea que podria generar contradiccions amb sectors de l'electorat de la formació, com la gestió policial. I, de fet, aquesta adjudicació va ser contestada per alguns sectors d'Iniciativa, que consideraven contraproductiu que una formació que discursivament sempre ha mostrat complicitats amb moviments anomenats "alternatius", que sovint entren en contradicció, quan no en confrontació, amb les forces policials gestionés la policia. A alguns sectors d'Iniciativa no els feia gaire gràcia imaginar alguna manifestació reivindicativa de caràcter social

custodiada per una policia gestionada per Saura. Però, precisament, els principals dirigents d'Iniciativa veien aquell nomenament com una ocasió per a posar de manifest la capacitat de gestionar temes clau, com la seguretat, des d'una perspectiva "diferent" i evitar entregar les polítiques de seguretat a les tendències més conservadores.

El fet és, però, que la gestió policial finalment ha estat un os difícil de rosegat per als ecosocialistes. Amb actuacions contundents, precisament en manifestacions "antisistema", amb conflictes laborals amb la plantilla de la policia catalana, o episodis de presumptes maltractaments policials difosos als mitjans de comunicació pel mateix departament. Tot plegat va acabar situant la gestió de la Conselleria d'Interior enmig de les crítiques.

Val a dir que aquestes polèmiques van ser especialment virulentes en el període preelectoral, abans de les eleccions municipals del maig de l'any passat. I, de fet, els resultats electorals, especialment a Barcelona, ja van indicar un desgast de la formació. Un desgast que es va confirmar també en les eleccions a les Corts espanyoles, del 9 de març passat, amb una pèrdua de prop de 60.000 vots i un diputat, dels dos que tenia en l'anterior legislatura.

Ara, la pota ambiental. Quan semblava que els ecosocialistes havien encarrilat la gestió d'Interior, i que els resultats de març semblaven ser assumibles, en part, gràcies al desgavell patit per Esquerra, ara Iniciativa s'ha vist embolicada en una crisi que li toca en un dels seus àmbits baluard: el medi ambient.

Així, s'ha vist arrossegada per la polèmica decisió de donar suport a un transvasament, si bé de manera puntual, excepcional i com a mesura d'emergència, que ha encès els ànims a les Terres de l'Ebre, però que, a més, ha posat en contradicció els posicionaments públics de les forces que van fer bandera de la lluita contra el PHN.

La direcció d'Iniciativa entén que aquesta és una mesura d'emergència que es posa sobre la taula per evitar que 5,2 milions de persones de l'àrea de Barcelona i la seva rodalia hagin de patir restriccions d'aigua la tardor vinent, si es manté la sequera actual.

La Plataforma en Defensa de l'Ebre va mostrar al conseller Baltasar el seu rebuig a la interconnexió de xarxes.

Aquesta explicació, però, no ha convençut pas les principals entitats i institucions de les Terres de l'Ebre. De fet, tampoc no ha convençut la mateixa federació d'Iniciativa d'aquelles comarques, que ha amenaçat de replantejar-se la relació amb la formació si finalment prospera el projecte de connectar les conques de l'Ebre amb les del Ter-Llobregat i s'ha afegit a demanar la dimissió del conseller Baltasar, tot i ser de la pròpia formació.

Ara, els ecosocialistes es troben que han de gestionar la crisi d'aquesta sequera. Una crisi que ha generat crítiques per com s'ha portat no només des de fora de la formació, sinó també de dins. Així, per exemple, el cap de llista per Tarragona d'ICV de les eleccions espanyoles passades, Lluís Suné, ha donat suport a les crítiques de la federació de les Terres de l'Ebre contra el conseller, a qui considera "el principal responsable que s'acusi ICV de ser l'eco dels socialistes" per haver donat suport "incondicional" al transvasament de l'Ebre. Tampoc no han ajudat a calmar els ànims les declaracions que, com a resposta a la petició de dimissió, va fer el mateix conseller, invitant a marxar de la formació tot hom qui no hi estigui de gust.

Alguns dirigents de la formació d'aquest territori consideren que la

posició d'Iniciativa al govern provocarà una pèrdua de vots que només beneficiarà, paradoxalment, el PSC, el principal avalador del projecte de transvasament.

La direcció hi treu ferro. Malgrat la tempesta, des de la direcció es vol treure ferro a la situació. Fonts de la formació reconeixen errors en la gestió de la crisi de la sequera que han facilitat algunes interpretacions errònies que han estat utilitzades per l'oposició. Així mateix, consideren que si bé és cert que a les Terres de l'Ebre la proposta ha estat molt mal rebuda per la seva gent, no és menys veritat que a Barcelona i la seva àrea la direcció té el suport de les federacions territorials i comarcals, que de fet són les de més pes. "Es tracta d'un transvasament temporal, que delimita els volums màxims que es poden extreure" i que "no ha d'afectar al cabal del riu." ICV defensa que "hi ha garanties jurídiques i polítiques que limiten la vigència de l'actuació a la situació d'excepcionalitat, tal com exigien." Però a les Terres de l'Ebre no s'ho creuen.

A aquestes alçades, tots els partits del Parlament català —excepte l'experiment C's— ja saben què és ser al govern de debò.

Enric Rimbau